

Huidige 10 tijdvakken	Voorstel 6 tijdvakken PO/ 5 perioden VO		Werkgroep Educatie HKK Rosmalen 2023 JvN	Werkgroep Erfgoed 's-Hertogenbosch 2022	
	Werkgroep Referentiekader Tijd Primair Onderwijs SLO mei 2022		<i>Met op de website koppelingen naar andere historische plaatsen en begrippen</i>		
10 tijdvakken	6 tijdvakken	Periode VO	Historische ontwikkeling PO	Items Rosmalens Kwartet/Canon/Koppeling	
Tijd van jagers en boeren Tot -3000	Tijd van jagers en boeren Tot -3000	Pre-historie vóór introductie schrift Tot -3000	1. Ontstaan van landbouw en landbouwsamenlevingen	1. Mammoet* / <i>Museum Hertogsgemaal</i> 2. Rendierjagers / <i>rendieren</i> 3. Paalgraven / <i>Hunebedden / Piramiden</i> 4. Prehistorische boerderij / <i>PH Dorp Eindhoven</i>	1-Mammoetjagers: Neanderthalers in de ijstijd 2-De eerste boeren langs de Maas: Een andere manier van leven in een ander landschap
Tijd van Grieken en Romeinen -3000-+500	Tijd van oude rijken -3000-+500	Oudheid -3000-+500	2. Verspreiding van de Grieks-Romeinse cultuur	5. Bataven / <i>Germanen / slaven</i> 6. Hercules Magusanus / <i>Mythen / Goden/Helden</i> 7. Tempel van Empel / <i>Erfgoed App / Halder</i> 8. Maas / <i>Rijn / grensrivier / Limes</i>	3-De tempel van Empel: Romeinen en Bataven
Tijd van de ridders en monniken 500-1000	Tijd van standen en steden 500-1500	Middel-eeuwen 500-1500	3. Verspreiding van monotheïstische godsdiensten: jodendom, christendom en islam	9. Lambertus / <i>Christendom/monnik/3 standen</i> 10. Rosmalla / <i>Karel de Grote /horigen</i>	4-Munten in het moeras: ontstaan dorpen Empel, Engelen, Orthen en Rosmalen
Tijd van de steden en staten 1000-1500			4. Ontstaan van een standensamenleving	11. Ridder Alfger / <i>Baexen/ridders / horigen</i> 12. Horige boeren / <i>horigen / slavernij</i>	
			5. Groei van handelsnetwerken en steden	13. 's-Hertogenbosch / <i>stadsrechten /burgers /handel/Jeroen Bosch / gilden</i> 14. Hertog Jan (II) / <i>edelen / leenstelsel</i> 15. Rosmalen / <i>gemeentearchief / stemrecht</i> 16. Annenborch / <i>Groot Tuighuis / kloosters</i>	5-Het stadsrecht: de hertog van Brabant sticht zijn stad 9-De lakenmarkt: <i>dagelijks leven een rijke handelsstad</i> 10-Jeroen Bosch: <i>kunst in een middeleeuwse stad</i>
Tijd van ontdekkers en hervormers 1500-1600	Tijd van pakhuizen en plantages 1500-1800 (zie ook volgende blz.)	Vroeg moderne tijd 1500-1800 (zie ook volgende blz.)	6. De Opstand en het ontstaan van de Republiek	17. Maarten van Rossum / <i>Plunderingen</i> 18. Lambertuskerk / <i>heiligen / overstroming</i> 19. Beeldenstorm / <i>protestant / katholiek</i> 20. Willem van Oranje / <i>80-jarige Oorlog</i> 21. 80 jarige oorlog / <i>Spanje / Holland</i> 22. Val Den Bosch / <i>Fredrik Hendrik</i> 23. Staats Brabant / <i>verkiezingen / vrede</i> 24. Lambertuskerk afgepakt / <i>schuilkelder / Anne Frank</i>	7-Het Geefhuis: zorg voor zieken en armen 8-Kasteel Bokhoven: kastelen in de Meierij 12-Het Stoer Geweld: kanon om Gelre aan te vallen 6-De Sint-Jan: verering van Maria 11-Barbara Disquis: het religieuze leven in Jong Rome 13-De Beeldenstorm: strijd tussen katholieken en protestanten
Tijd van regenten en vorsten 1600-1700					15-Het stadhuis 's-Hertogenbosch: Holland neemt de macht over 15-Het stadhuis 's-Hertogenbosch: Holland neemt de macht over 14-Het Beleg van Den Bosch: het noorden van Brabant wordt onderdeel van de Nederlanden 15-Het stadhuis 's-Hertogenbosch: Holland neemt de macht over

Tijd van pruiken en revoluties 1700-1800	Tijd van pakhuizen en plantages 1500-1800 (vervolg)	Vroeg moderne tijd 1500-1800 (vervolg)	7. Europese expansie en mensenhandel tussen werelddelen		16-De Bossche haven: tussenstation voor koloniale handel 17-Cornelis van Lanschot: familie van handelaren, bankiers en bestuurders
			8. Verstedelijking en culturele bloei in de Republiek	25. Rampen / <i>besmettelijk / klimaat</i>	
				26. Molens / <i>energie / waterkracht</i>	
				27. 1000 inwoners / <i>bevolkingsgroei / CBS</i>	
Tijd van burgers en stoommachines 1800-1900	Tijd van burgers en stoommachines 1800-1900		9. Groeiende belangstelling voor wetenschap en uitvinding van nieuwe technieken	29. Openbare school / <i>Kinderarbeid / Leerplicht</i>	18-De muiterij van het garnizoen: patriotten tegenover Oranjegezinden / 19-De hoofdstad van Brabant: De Fransen aan de macht in 's-Hertogenbosch 21-De terugkeer van de Zoete Moeder: de katholieken emanciperen 23-Oeteldonk: het carnavalsfeest 24-De Watertoren: gezondere Bosschenaren
			10. Industriële Revolutie	30. Rijksweg naar Grave / <i>Rijkswaterstaat</i>	
31. Station in Spoorstraat / <i>Stoomtrein</i>	22-Station 's-Hertogenbosch: aansluiting op het spoorwagennet				
32. Stoomtram naar Helmond / <i>Paardentram</i>	25-De sigarenmakers: werken in de fabriek 26-De Drakenfontein: bouwen buiten de vestingmuren				
Tijd van wereldoorlogen 1900-1950	Tijd van wereldoorlogen en mensenrechten	Moderne tijd 1800-heden	11. Streven naar vrijheid en gelijkheid en ontstaan van parlementaire democratie	33. <i>Belgische vluchtelingen / Eerste wereldoorlog</i> 34. <i>Gevaar Maas weg / Beerse Overlaat / Overstroming</i>	27-Belgische vluchtelingen: 's-Hertogenbosch hoofdkwartier in de Eerste Wereldoorlog 28-De veemarkt: bedrijvigheid in 's-Hertogenbosch 37-Overstroming van de A2: opnieuw watersnood
			12. Tweede Wereldoorlog en Holocaust	35. Concentratiekamp Vught / <i>Holocaust</i> 36. Bevrijding Rosmalen / <i>Tweede Wereld Oorlog / verzet / knokploeg</i>	29-Fanny Philips: Jodenvervolging in 's-Hertogenbosch en Vught 30-De bevrijding van 's-Hertogenbosch: het einde van de WO II
			13. Dekolonisatie		
			14. Verdergaande samenwerking rond wereldproblemen		
Tijd van televisie en computers 1950-heden	1900-heden		15. Groei van welvaart en diversiteit	37. 25.000 ste inwoner / <i>bevolkingsgroei / CBS dashboard junior</i>	35-De eerste moskee: moslims in 's-Hertogenbosch 36-Bolwoningen: op zoek naar ruimte om te bouwen
				38. Huis van de Toekomst / <i>Domotica</i>	32-Snoepje van de week: winkelen en werken bij De Gruyter 33-Stadion De Vliert: sportieve Bosschenaren
			16. Ontstaan van een informatiesamenleving	39. <i>Rosmalen bij Den Bosch / gemeentelijke herindeling</i>	31-Empel verplaatst: wederopbouw van de dorpen 34-De Binnendieze: van slopershamer tot beschermde stad
				40. <i>Maxima kanaal / kanaal / koningin / natuur / Zuid-Willemsvaart / koning Willem I</i>	20-De Zuid-Willemsvaart: industrialisatie in 's-Hertogenbosch

*Dit rood gekleurde item hoort mogelijk volgens de nieuwe inzichten niet (meer) in de "canon" thuis?! Verder is er natuurlijk het spanningsveld tussen het belang van een gebeurtenis voor de landelijke geschiedenis en die van de lokale geschiedenis.

Link naar de website met concept van de canon: <https://www.canonvannederland.nl/nl/page/295315>, Jan van Nuland, HKK Rosmalen, juli 2023